

Grundläggande granskning av Regionstyrelsen 2019

Revisionsrapport

Sammanfattning

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna ska i den grundläggande granskningen, på översiktlig nivå, bedöma om förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll finns, samt om det fungerar i praktiken.

Det huvudsakliga syftet är att översiktligt bedöma om Regionstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll av den egna verksamheten är tillräcklig.

Styrelsen har fastställt ett balanserat styrkort för verksamhetsåret 2019 i enlighet med anvisningarna i regionplan 2019 - 2021. För ett antal mål bedömer vi att ambitionsnivåerna är otydliga vilket försvårar verifiering av måluppfyllelsen. Styrelsen behöver därför säkerställa att mål och mått är tillräckligt preciserade. Det möjliggör vidare att måluppfyllelsen kan mätas och bedömas på objektiv grund.

Vi bedömer att det finns målformuleringar där det är oklart i vilken mån styrelsen kan påverka och styra mot målen. Det finns även en otydlighet gentemot Nämnden för hållbar utveckling beträffande mål som rör folkhälsan.

Styrelsen har inarbetade rutiner för uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat på en övergripande nivå och vi bedömer att de regiongemensamma återrapporteringskraven i huvudsak efterlevs.

Styrelsen har beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen utifrån en bedömning av risk och väsentlighet. Granskningen visar dock att processen för den interna kontrollen kan utvecklas.

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har en ändamålsenlig beslutsformalia.

Våra väsentligaste rekommendationer är att styrelsen tar initiativ till att:

- utveckla styrkortsarbetet så att mått och målnivåer i ökad utsträckning preciseras utifrån tydliga ambitionsnivåer,
- upprätta en dokumenthanteringsplan i enlighet med arkivreglementet,
- fastställa en dokumenterad rutin för hur den förstärkta uppsiktsplikten ska utföras,
- utreda hur organisation, ansvar och befogenheter kan tydliggöras och göras mer ändamålsenlig inom ramen för styrelsens ansvarsområde, regional utveckling.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
3	Revisionskriterier	4
4	Metod.....	4
5	Resultat av granskningen.....	5
5.1	Har styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa till styrsignaler för verksamheten?.....	5
5.2	Har styrelsen beslutat om uppföljning och rapportering av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?	11
5.3	Har styrelsen en övergripande process för den interna kontrollen?	20
5.4	Har styrelsen fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?	23
5.5	Har styrelsen en ändamålsenlig beslutsformalia?.....	24
5.6	Övrigt.....	25
6	Revisionell bedömning	27

1 Bakgrund

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport.

Den grundläggande granskningen handlar bland annat om den struktur som nämnderna har för att uppnå en fullgod styrning, uppföljning och kontroll. Revisorerna ska i den grundläggande granskningen bedöma om förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll finns, samt om det fungerar i praktiken.

2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att översiktligt bedöma om Regionstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig. Utifrån syftet ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Har styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa till styrsignaler för verksamheten?
- Har styrelsen beslutat om uppföljning och rapportering av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet? Det ingår även att bedöma måluppfyllelsen.
- Har styrelsen en övergripande process för den interna kontrollen?
- Har styrelsen en ändamålsenlig beslutsformalia?

Uppdraget är primärt avgränsat till att följa styrelsens protokoll med tillhörande handlingar.

Granskningen är i första hand inriktad mot Regionstyrelsens ansvar som nämnd för den egna verksamheten. Regionstyrelsens ledande och samordnande roll som styrelse har granskats översiktligt liksom den förstärkta uppsiktsplikten.

3 Revisionskriterier

De revisionskriterier som kommer att bilda underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar är huvudsakligen följande:

- Kommunallagen¹
- Reglemente²

¹ SFS 2017:725

² Beslutad av Regionfullmäktige 2018-04-25 § 83, reviderad 2019-06-20, § 115

- Regionplan 2019 - 2021³
- Policyn Samlad ledningsprocess⁴

4 Metod

Granskningen har i huvudsak genomförts genom dokumentstudier, primärt protokoll med tillhörande underlag. Granskning av det interna kontrollsystemet planeras även att göras genom stickprov av verifikationer.

Revisionsrapporten har kvalitetssäkrats enligt gällande rutiner, vilket bland annat innebär att ett utkast till rapport har överlämnats för saklighetskontroll till berörda förvaltningschefer och regiondirektören.

5 Resultat av granskningen

5.1 Har styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa till styrsignaler för verksamheten?

5.1.1 Har styrelsen fastställt ett balanserat styrkort för verksamhetsåret 2019 i enlighet med anvisningarna i regionplan 2019 - 2021?

Regionstyrelsen fastställde ett styrkort vid sitt sammanträde i maj 2018⁵. Styrkortet omfattar framgångsfaktorer, mål och mått för de fyra perspektiven (invånare, medarbetare, processer och ekonomi) med tillhörande inriktningsmål, i enlighet med anvisningarna i regionplan 2019 - 2021.

Styrkortet omfattar 16 mål med 19 mått och målnivåer. Samtliga mål följs upp årsvis och nio mål följs även upp vid delår, två mål (sjukfrånvaro och ekonomi i balans) följs upp löpande i månadsrapporteringen.

För 11 (58 procent) av måtten är nivåerna för 2019 både preciserade och mätbara, fyra (21 procent) av måtten anger en riktning (öka/minska). Resterande fyra (21 procent) är målnivån kopplad till att en kvalitativ beskrivning ska redovisas.

Inom ekonomiperspektivet utgör fyra av de fem målen regionövergripande mål.

Inom invånarperspektivet finns två mål som vi tolkar kopplar till folkhälsan. Målen rör befolkningens skattning av sin hälsa samt skillnader mellan olika gruppers självskattade hälsa. Dessa mål följs upp årsvis.

Jämförelsetal och ingångsvärde saknas för sju mått vilka är nya för året.

³ Beslutad av Regionfullmäktige 2018-04-25--26

⁴ Beslutad av Regionfullmäktige 2017-04-27

⁵ Fastställt i Regionstyrelsen 2018-05-09, Dnr 18RS2137.

Kommentar

Styrelsen har fastställt ett balanserat styrkort för verksamhetsåret 2019 i enlighet med anvisningarna i regionplan 2019 - 2021.

Målen i styrkortet överensstämmer till övervägande del med de mål som fullmäktige angett i Regionplanen. Inom processperspektivet bedömer vi dock att kopplingen mot målen i Regionplanen inte är helt tydlig. Mål och mått i styrkortet bedöms till övervägande del vara mätbara.

Styrelsen bör dock överväga att i ökad utsträckning precisera mått och målnivåer i syfte att *tydliggöra ambitionsnivåerna* vilket även innebär att målopplifelsen kan mätas och bedömas på objektiv grund. Mål och mått av typen ”årligen öka/minska” bör enligt vår mening undvikas, framförallt om en större utveckling/ambitionsnivåökning förväntas. Mål av karaktären ”utveckling fortgår enligt plan” förutsätter vidare att det finns en tydlig plan som möjliggör verifiering av målopplifelse.

Beträffande målen om befolkningens skattning av sin hälsa bedömer vi det som oklart i vilken mån styrelsen kan styra mot målen. Vi har även noterat att ansvaret för folkhälsan övertogs av Nämnden för hållbar utveckling i juni 2019 (enligt reglemente) vilket ytterligare bidrar till otydligheter då målen ska följas upp av styrelsen årsvis. Vi ser det som väsentligt att det finns ett samband mellan ansvar och mål.

Styrelsen bör fortsätta att utveckla och tydliggöra den röda tråden mellan fullmäktiges uttalade mål i Regionplanen och styrelsens styrkort. Viktigt är att de mål som styrelsen väljer att följa upp i styrkortet också är möjliga för styrelsen att påverka utifrån ett styrningsperspektiv.

5.1.2 Har styrkort upprättats inom förvaltningarna för 2019?

I granskningen ingår att verifiera om styrkort har upprättats inom förvaltningsorganisationen avseende verksamhetsåret 2019.

Vi har noterat att Regionledningsförvaltningen budgetskrivelse⁶ för 2019 innefattar ett styrkort. Styrkortet innehåller förutom de mål och mått som återfinns i styrelsens styrkort även kompletterande mål och mått inom invånar- och processperspektivet. Av budgetskrivelsen framgår att målen i det förvaltningsgemensamma styrkortet ska vara enkelt uppföljningsbara i månadsrapporter, delårsrapporter och årsbokslut med verksamhetsberättelse.

⁶ Dnr: 18RS1313

Kommentar

Vi bedömer att 2019 års styrkort avseende Regionledningsförvaltningen är utformat så att uppföljning av måluppfyllelse i huvudsak är möjlig. Vi hänvisar i övrigt till våra kommentarer i avsnitt 5.1.1.

Huruvida styrkort har upprättats på samtliga organisatoriska nivåer har inte granskats av oss. Av budgetanvisningarna framgår att ”Respektive förvaltning, verksamhet och enhet utarbetar i sin tur mål och mått som utgår från styrelsens och nämndernas styrkort”. Vi rekommenderar därför att styrelsen säkerställer att styrkort upprättas på samtliga organisatoriska nivåer som faller inom ramen för styrelsens ansvar.

5.1.3 Vilka planer och/eller mål har styrelsen beslutat om i övrigt?

I granskningen ingår att notera väsentliga beslut om planer och/eller mål, utöver nämndens styrkort. Vi har noterat följande beslut:

- *Internationell handlingsplan 2020*⁷
Regionstyrelsen beslutade i december 2018 att utarbeta en ny struktur för Region Västernorrlands internationella handlingsplan för 2020 utifrån den gällande internationella policyn. Förslaget till ny Internationell handlingsplan 2020 utarbetades av en bred tjänstemannagrupp i samråd med Region Västernorrlands förtroendevalda med internationella uppdrag samt delgavs till nämnden för hållbar utveckling för synpunkter den 14 november.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna förslaget till ”Internationell handlingsplan 2020”.

- *IT-plan 2020*⁸
Regionstyrelsen har beslutat att fastställa IT-plan 2020 samt att delegera till det personalpolitiska och allmänna utskottet att besluta om användande av avsatta medel för IT-projekt 2020 under emotsedda kostnadsökningar inom finansförvaltningen.

⁷ Regionstyrelsen 2019-12-17, § 353.

⁸ Regionstyrelsen 2019-12-17, § 357.

5.1.4 Vilka enskilda uppdrag till verksamheten har styrelsen beslutat om i övrigt?

I granskningen ingår att notera väsentliga uppdrag till verksamheten. Vi har noterat följande beslut:

- *Utveckling av en modern företagshälsovård i Region Västernorrland*⁹
Region Västernorrlands företagshälsovård, Länshälsan, ägs av regionen och är en så kallad blandhälsa. Begreppet blandhälsa används för att beskriva de regionägda företagshälsor som erbjuder företagshälsovård till både sin ägare och till externa kunder. Länshälsan är intäktsfinansierad och hade 2018 cirka 80 externa kunder. I revisionsrapporten Företagshälsovård, 18REV21, ifrågasätts huruvida det finns stöd i kommunallagen för Länshälsan att sälja företagshälsovårdstjänster till externa kunder. Länshälsan har även före revisionen varit föremål för utredning och diskussion under en relativt lång period, bland annat har kritik framförts om en otydlighet i uppdraget.

Regionstyrelsen har beslutat att uppdra till regiondirektören att snarast inleda arbete med att avveckla Länshälsans externa kunder; samt att uppdra till regiondirektören att omvandla nuvarande Länshälsan till en intern företagshälsovård med ett modernt hälsofrämjande och förebyggande uppdrag utifrån arbetsgivaransvaret och till uppdraget anpassad finansiering utifrån rekommendationer i utredningen En modern företagshälsa 2020.

- *Framtagande av strategi för smart specialisering*¹⁰
En ny Regional utvecklingsstrategi (RUS) är under framtagande och som ett led i detta arbete krävs också en smart specialiseringsstrategi. Smart specialisering är ett skallkrav i nuvarande programperiod för EU:s sammanhållningspolitik och EU-kommissionen följer upp hur Sverige och de svenska regionerna arbetar med Smart specialisering.

Definitionen och syftet med smart specialisering är att förstärka regioners konkurrenskraft genom att identifiera och prioritera områden med potential för tillväxt. Det handlar både om områden där en region redan har styrkor och också om nya områden. Smart specialisering är ett arbetssätt där grundlig analys och dialog är nyckelord.

Regionstyrelsen beslutade att uppdra till Regionala utvecklingsdirektören att ta fram en smart specialiseringsstrategi för Västernorrland i samverkan med relevanta regionala aktörer och i dialog med andra regioner. Vidare att styrgruppen för framtagandet av en ny RUS även blir styrgrupp för framtagandet

⁹ Regionstyrelsen 2019-06-05, § 200.

¹⁰ Regionstyrelsen 2019-03-20, § 55

av en smart specialiseringsstrategi samt att fastställandet av strategin för smart specialisering sker senast vid Regionfullmäktige i februari 2020.

- *Vidareutveckling av Region Västernorrlands styrmodell¹¹*
Region Västernorrland använder balanserad styrning (BSK) som modell för sin verksamhetsplanering och uppföljning. Modellen fastställdes i dåvarande Landstingsstyrelsen den 18 december 2013, § 225, och har därefter varit rådande.

Regionstyrelsen har efterfrågat en beskrivning av huruvida Region Västernorrlands styrmodell och styrsystem är ändamålsenlig och effektiv, ur ett ekonomi- och verksamhetsperspektiv. Vidareutvecklingen av Regionens styrmodell syftar till att:

- Kartlägga och beskriva vilka styrmodeller som finns i organisationen och hur dessa relaterar till varandra.
- Omvärldsbevaka kring vilka modeller som används inom regioner och närliggande kommuner.
- Beskriva och lämna förslag på hur styrmodellen kan förenklas och förtydligas.
- Beskriva och lämna förslag på hur förenkling av budgetarbetet på politisk nivå kan ske - tydliggöra budgetprocessen (beredning och planering) och bidra till samsyn om uppdraget.

Tidplanen definierar aktiviteter som förankras via delleveranser där genomförandet startar i augusti 2019 och slutredovisas i april 2020. Utgångspunkt är att förenkling av budgetarbetet och målstyrning på politisk nivå kan implementeras 2021 och följas upp 2022.

Regionstyrelsen har beslutat att anta ”Uppdragsbeskrivning – Vidareutveckling av Region Västernorrlands styrmodell” samt att uppdra till regiondirektören att genomföra uppdraget enligt definierad tidplan.

- *Översyn av patientavgifter m.m.¹²*
Patientavgifterna i hälso- och sjukvården utgör en del av finansieringen av verksamheten och påverkar i vissa fall även konsumtionsmönstret av hälso- och sjukvård. När avgifterna under de senaste åren inte varit föremål för några större förändringar vill finansutskottet att det genomförs en kartläggning och omvärldsorientering av de avgifter som i första hand tas ut i hälso- och sjuk-

¹¹ Regionstyrelsen 2019-08-29, § 220.

¹² Regionstyrelsen 2019-09-10, § 245.

vården och att eventuellt lämna förslag till förändringar. Uppdraget skall genomföras skyndsamt med möjligheter till delleveranser under hösten för eventuellt beslut i anslutning till budgeten för 2020 och med slutredovisning senast i februari 2020.

Regionstyrelsen har beslutat att uppdra till regiondirektören att genomföra en kartläggning och analys av de avgifter som tas ut i hälso- och sjukvården och eventuellt lämna förslag till förändringar.

- *Ny personalpolitisk plattform från 2022*¹³
Nuvarande Personalpolitiska plattform gäller för perioden 2016 - 2021. Den personalpolitiska plattformen är en övergripande vägledning för att regionens anställda ska kunna förverkliga den politiska visionen om ”*Liv, hälsa och hållbar utveckling i Västernorrland*”. Arbetet med en ny plattform behöver ta sin börjar under våren 2020 för att skapa förutsättningar för att innan utgången av 2021 ha en förnyad inriktning som är trovärdig och relevant för regionens medarbetare.

Regionstyrelsen har beslutat att anta föreslagen tidplan samt upplägg för arbetet med en ny Personalpolitisk plattform samt att ge HR-direktören i uppdrag att säkerställa att pågående kulturprojekt inom god vård med rätt stöd inkluderas i arbetet med den Personalpolitiska plattformen.

- *Framtagande av regional bredbandsstrategi*¹⁴
Regionstyrelsen har beslutat att Region Västernorrland under år 2020 i samverkan med länets aktörer ska ta fram en regional bredbandsstrategi för perioden 2021–2025 samt att uppdra till förvaltningen Regional Utveckling att leda processen att ta fram ett förslag till strategi, genomföra samråd med övriga aktörer i länet samt planera och genomföra en intern beslutsprocess.
- *Framtagande av ny regional digital agenda för Västernorrland*¹⁵
Regionstyrelsen har beslutat att uppdra till förvaltningen Regional utveckling att ta fram en ny regional digital agenda i samverkan med relevanta regionala aktörer.
- *Första linjens vård för barn och unga med psykisk ohälsa*¹⁶
Den politiskt sammansatta arbetsgruppen för ”Förbättrad psykisk hälsa hos barn och unga i Västernorrland”, ha föreslagit att första linjens vård för barn

¹³ Regionstyrelsen, 2019-12-17 § 358.

¹⁴ Regionstyrelsen, 2019-12-17 § 351

¹⁵ Regionstyrelsen, 2019-12-17 § 352

¹⁶ Regionstyrelsen, 2019-12-17 § 360.

och unga med psykisk ohälsa ska förbättras, dels mer kortsiktigt genom förebyggande och digitala lösningar, dels långsiktigt genom att förstalinjens hälso- och sjukvård för barn och unga med psykisk ohälsa har tydligt ansvar och gränssnitt för samverkande aktörer.

Regionstyrelsen har beslutat att uppdra till regiondirektören att utreda och komma med förslag på en första linjes vård för barn och unga med psykisk ohälsa samt implementeringsplan för detta utifrån ovanstående övervägande och tidplan. Vidare att uppdra till regiondirektören att i utredningen även belysa för- och nackdelar med att organisera första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa som särskilt uppdrag respektive basuppdrag inom LOV i primärvården samt att ärendet återkommer för beslut i Regionstyrelsen i augusti 2020.

Övrigt

Utöver ovanstående noteras att styrelsen under året beslutat om ett flertal uppdrag till regionfastigheter (bl.a. utifrån gällande lagstiftning och föreskrifter) som exempelvis omfattar energieffektivisering, solel, systematiskt brandskyddsarbete, tillgänglighet till lokaler, med flera uppdrag.

Kommentar

Styrelsen har en regelbunden uppföljning av lämnade uppdrag genom uppföljningsbilaga ”Uppföljning av Regionstyrelsens beslut om uppdrag till regiondirektören” vilken kompletterar månadsrapporteringen till styrelsen.

5.2 Har styrelsen beslutat om uppföljning och rapportering av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?

5.2.1 Efterlevs de regiongemensamma kraven på rapportering? Vilken huvudsaklig rapportering lämnas där utöver?

Information och beslut om tidsplan för månadsrapportering har hanterats och beslutats av styrelsen 2019-02-12, § 26. Av protokoll framgår att månadsrapporten ska beskriva hur arbetet fortskrider i relation till politiska mål. Utgångspunkten för rapporten är regionplanen samt övriga styrande dokument. Förutom månatlig rapportering till styrelse och nämnder upprättas en förstärkt månadsrapport efter april, en delårsrapport efter augusti och en verksamhetsberättelse när året är slut.

Månadsrapporten rapporteras skriftligen i Meetings enligt angivna rapporteringsdatum till styrelse och nämnder samt redovisas muntligt då styrelse och nämnder har planerade möten i anslutning till angivna rapporteringsdatum.

Utöver ovanstående krav på rapportering har vi noterat att styrelsens system för rapportering under 2019 huvudsakligen bestått av:

- uppföljning av styrelsens tidigare beslut och uppdrag till Regiondirektören (ny uppföljningsbilaga 2018),
- rapportering från inbjudna,
- delegationsbeslut,
- delgivningar,

I övrigt har vi noterat informationsärenden och skriftliga rapporter i enskilda frågor och ärenden, till exempel Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse 2018, återrapportering av insatser utifrån fördelning av riktade statliga medel inom ett flertal områden, projekt för kunskapsstyrning, information om slutförda målbildsprojekt, information över avslutade utredningar 2019 enligt riktlinjen för Visselblåsarfunktionen i RVN med mera.

Information från Hälso- och sjukvårdsnämnden har endast rapporterats vid ett tillfälle under 2019, vilket var styrelsens sammanträde i februari. Någon motsvarande information från Nämnden för hållbar utveckling har vi inte kunnat se.

I Regionledningsförvaltningens verksamhetsberättelse redovisas målen i perspektiven invånare, medarbetare och process som nära att uppnås. Inom ekonomiperspektivet uppnås målet om en ekonomi i balans. Vid delårsrapporteringen var måluppfyllelsen densamma.

Vi har noterat att det inte har gjorts en fullständig återrapportering av måluppfyllelse i Regionledningsförvaltningens verksamhetsberättelse. Redovisning saknas bland annat för målen inom invånarperspektivet som vi tolkar kopplar till folkhälsan (se avsnitt 5.1.1). Dessa mål har dock redovisats i årsredovisningen.

Av årsredovisningen framgår att målet om andel i befolkningen som skattar sin hälsa som god redovisas som nära att nås och målet att skillnader mellan olika gruppers självskattade hälsa ska årligen minska, redovisas som nått.

Inom medarbetarperspektivet finns ett mål som anges ”chefers förutsättningar för ett hållbart ledarskap har förbättrats” vilket ska följas upp genom chefsenkäten. Målnivå anges vara minimum 65. Målet har inte följts upp i Regionledningsförvaltningens verksamhetsberättelse.

Av årsredovisningen framgår att ”chefs- och medarbetarenkäten i sin helhet genomförs vartannat år”, ”Senaste utfall gällande chefsindex 2018, låg på 70. Tills nästa mätning följs målet upp kvalitativt, med den samlade bedömningen 2019 att utveckling för att främja chefers förutsättningar har skett, det önskade resultatet är sannolikt att uppnås till år 2021”.

Kommentar

Regionstyrelsen har genom löpande månadsrapportering, delårsrapportering och verksamhetsberättelse (helår) fått redovisat hur arbetet fortskrider samt resultatet beträffande mål och mått som styrelsen fastställt i sitt styrkort.

Vi bedömer att de regiongemensamma återrapporteringskraven i huvudsak efterlevs.

Som noterats ovan har måluppfyllelsen inte redovisats samlat i förvaltningens verksamhetsberättelse vilket vi bedömer utgör en brist. Styrelsen bör därför se över hur en mer fullständig återrapportering kan tillgodoses.

Vad gäller målet om chefers förutsättningar bedömer vi att mål- och ambitionsnivå samt måluppfyllelsen är både otydlig och svår att tolka.

Vi bedömer att den vilket vi menar kan vara negativt utifrån styrelsens ansvar för uppsikten.

5.2.2 Har styrelsen beslutat om åtgärder med anledning av eventuella avvikelser i det redovisade resultatet?

Styrelsens verksamheter redovisar för år 2019 ett positivt resultat på +112 mnkr. Resultatet avser i sin helhet Regionledningsförvaltningen. Förvaltningens resultat exklusive vårdvalet uppgår till + 98 mnkr. I förvaltningens verksamhetsberättelse för 2019 anges bland annat lägre personalkostnader än budgeterat som förklaring till överskottet. Styrelsens särskilda satsningar avseende patientsäkerhetsmedel, IT-plan samt HR/strategiska medel har även resulterat i överskott då medlen inte har förbrukats som planerat.

Kommentar

Regionledningsförvaltningen redovisar att målet inom ekonomiperspektivet uppnås. Behov av åtgärder avseende det ekonomiska resultatet har därför inte funnits.

5.2.3 Har styrelsen följt upp beslutade åtgärder med anledning av de granskningar som Regionens revisorer genomfört under föregående revisionsår?

Under revisionsåret 2018 genomfördes 10 fördjupade granskningar (granskning av delår- och årsbokslut exkluderat) samt grundläggande granskning som berörde Regionstyrelsen. Rapporterna finns tillgängliga på regionens webbplats tillsammans med revisorernas skrivelser och styrelsens svar.

- *Regional utveckling - Regional transportplan*¹⁷
Styrelsen behandlade revisionsrapporten 2018-09-25 och lämnade ett svar till revisorerna. Styrelsen uppdrog till regiondirektören att arbeta in revisionens rekommendationer i Regional transportplan för Västernorrland 2018 – 2029. Vi uppfattar att rekommendationerna därmed har hörtsammats.
- *Företagsstöd*¹⁸
Styrelsen behandlade revisionsrapporten 2018-09-25 och lämnade ett svar till revisorerna. Styrelsen välkomnade revisionens rekommendationer om bland annat en riskanalys av handläggningsprocessen för företagsstöd, att utveckla rutiner för jävsprövning samt att ändra rutinerna så att delegationsbeslut anmäls till nästkommande möte med Regionstyrelsen. Vi har noterat en förbättring vad gäller anmälan av delegationsbesluten och såvitt vi kan se har rekommendationerna i övrigt hörtsammats.
- *Företagshälsovård*¹⁹
Med anledning av revisionsrapporten beslutade Regionstyrelsen 2018-08-30 att uppdra till regiondirektören att utreda om det är förenligt med kommunallagen att Länshälsan har externa kunder samt att utreda vilka fördelar och nackdelar det finns.

Regionstyrelsen har 2019-06-05 § 200 beslutat att uppdra till regiondirektören att snarast inleda arbete med att avveckla Länshälsans externa kunder. Vidare beslöts att uppdra till regiondirektören att omvandla nuvarande Länshälsan till en intern företagshälsovård med ett modernt hälsofrämjande och förebyggande uppdrag utifrån arbetsgivaransvaret och till uppdraget anpassad finansiering utifrån rekommendationer i utredningen En modern företagshälsa 2020.

Av uppföljningsbilagan för november, vilken redovisas vid styrelsens sista möte 2019 (december), framgår bland annat att de externa kunderna är uppsagda och att det nya uppdraget gäller från och med årsskiftet då Länshälsan också byter namn till Regionhälsan. Implementering av uppdrag, tjänsteutbud samt beställningsrutiner ska tas fram i samverkan med verksamhetens medarbetare. Uppdragets status redovisas som ”pågående”.

¹⁷ 2018-06-13, 17REV78

¹⁸ 2018-06-13, 18REV32

¹⁹ 2018-06-13, 18REV21

- *Folkhögskolorna*²⁰

Styrelsen behandlade revisionsrapporten 2018-11-19 och lämnade ett svar till revisorerna. Regionstyrelsen konstaterade att flera av revisionspunkterna redan åtgärdats eller är under åtgärd. Regionstyrelsen beslutade att uppdra till regiondirektören att säkerställa att det fortsatta arbetet med utredning och uppföljning följer revisorernas rekommendationer.

I granskning 2019²¹ som omfattade uppföljning av granskningen av Folkhögskolorna bedömdes att rekommendationerna till styrelsen delvis har hanterats av Nämnden för hållbar utveckling sedan den tillträdde 2019 och att en del noterade utvecklingsområden från föregående granskning kvarstår.

- *Implementering av politiska beslut*²²

Med anledning av revisionsrapporten beslutade Regionstyrelsen 2018-12-14 att uppdra till regiondirektören att utveckla och förtydliga regionens styrdokument rörande ärendehantering och ärendefördelning.

Av uppföljningsbilagan för november framgår att flera delar av uppdraget har genomförts och att det även finns delar som har status ”pågår”.

- *Privata utförare av vård - intern kontroll*²³

Med anledning av revisionsrapporten beslutade Regionstyrelsen 2018-12-14 att uppdra till regiondirektören att tillse att arbetet med riskanalyser vidareutvecklas och dokumenteras, och att ett internkontrollsystem baserat på riskanalysen införs, avseende fysioterapeuter på nationell taxa.

Av uppföljningsbilagan för november framgår att ett flertal aktiviteter initierats, exempelvis har styrdokument utarbetats och granskning av vårdgivare genomförts och att granskning även kommer att omfatta fler vårdgivare. Återrapport till Vårdvalsutskottet planeras i december 2019 och till styrelsen i januari 2020.

- *Investering i Operationscentrum*²⁴

Regionstyrelsen behandlade revisionsrapporten 2019-03-20 och lämnade ett svar till revisorerna. Styrelsen beslutade att uppdra till förvaltningschefen för Regionledningsförvaltningen att ta fram erforderliga styrdokument

²⁰ 2018-11-19, 18REV31

²¹ ”Granskning av verksamhetsstyrning – Nämnden för hållbar utveckling” dnr 19REV63

²² 2018-10-15, 18REV42

²³ 2018-10-15, 18REV44

²⁴ 2018-12-12, 18REV34

kring fastighetsinvesteringar, speciellt vad avser framtagande av en investeringsprocess, med en tydlig beskrivning av ansvar, roller och beredningsunderlag inför respektive beslutstillfälle.

Av uppföljningsbilagan framgår att uppdraget är klart. Regionfullmäktige beslutade i november 2019 att fastställa policy för fastighetsinvesteringar. Regionstyrelsen har i slutat av oktober fastställt riktlinje för området.

- *Kompetensförsörjning inom Folkvandvården*²⁵
Regionstyrelsen behandlade revisionsrapporten 2019-04-02 och lämnade ett svar till revisorerna. Styrelsen beslutade att uppdra till förvaltningschef för regionledningsförvaltningen att initiera ett revideringsarbete med en ny kompetensförsörjningsstrategi.

Av uppföljningsbilagan framgår att arbete för att förenkla kompetensförsörjningsplaneringen pågår inom HR. Arbetet med utformning kommer att ske under 2020.

- *Systemförvaltning – en uppföljande granskning*²⁶
Regionstyrelsen har 2019-05-14 avgett svar. Styrelsen beslutade att uppdra till regiondirektören att genomföra åtgärder enligt beslut i regionledningsgruppen den 11 februari 2019.

Av uppföljningsbilagan för november framgår att ett flertal insatser och aktiviteter initierats och genomförts under 2019. Uppdragets status redovisas som ”pågår” och det framgår att arbetet med systemförvaltning enligt Pm3 har haft en positiv utveckling under året och pågår enligt plan.

- *Processen för intern kontroll*²⁷
Regionstyrelsen behandlade revisionsrapporten 2019-06-05. Regionstyrelsen beslutade att uppdra till regiondirektören att, utifrån regionstyrelsens beslutade riktlinje, förtydliga principerna för uppföljning av förvaltningarnas internkontrollåtgärder vid delår- och helårsrapportering.

Av uppföljningsbilagan för november framgår bland annat att en samordnartjänst har tillsatts i syfte att stödja arbetet med intern styrning och kontroll. Vidare har olika insatser initierats under 2019, exempelvis sammanställning av revisionsrapporter och dess rekommendationer vilket är tänkt att ligga till grund för en mer systematisk uppföljning på förvaltningsnivå. Uppdragets status redovisas som ”pågår”

²⁵ 2019-01-22, 18REV61

²⁶ 2019-02-20, 18REV74

²⁷ 2019-03-20, 18REV57

- *Grundläggande granskning av Regionstyrelsen 2018*²⁸
Regionstyrelsen har 2019-08-29 avgett svar av vilket det bland annat framgår att styrelsen delar revisorernas bedömningar och att ett långsiktigt arbete pågår sedan tidigare för att bland annat utveckla processen för den interna kontrollen samt utformningen av styrkort. Styrelsen har i samband med behandling av revisionsrapporten i övrigt inte givit några specifika uppdrag²⁹.

Kommentar

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har initierat och även följt upp åtgärder med anledning av de granskningar som Regionens revisorer genomförde under 2018.

Vi bedömer även att styrelsens rutiner för löpande uppföljning av beslut om uppdrag till regiondirektören bör ge styrelsen goda förutsättningar för uppföljning och kontroll. Samtidigt noteras att det finns uppdrag där statusen redovisas som ”pågå” och det är oklart när i tiden uppdragen kommer slutföras och återrapporterats.

Vi ser därför ett utvecklingsområde; styrelsen bör i större utsträckning precisera och ange en tidsram för när uppdragen ska vara genomförda och återrapporterade (eventuellt även ange tidpunkt för delrapportering). Vi bedömer att detta skulle stärka styrelsens styrning, uppföljning och kontroll.

5.2.4 Har styrelsen tagit enskilda beslut av väsentlig betydelse som bör uppmärksammas?

- *Återrapportering av villkorsbeslut 2018*³⁰
Region Västernorrland har sedan den 1 januari 2017 det regionala utvecklingsansvaret. Det statliga uppdraget ska utföras utifrån gällande lagar och förordningar samt ett årligt villkorsbeslut. För genomförandet tilldelas ett årligt förvaltningsanslag och anslag 1:1 för regionala tillväxtåtgärder. Villkorsbeslutet ska återrapporteras till näringsdepartementet enligt erhållen rapporteringsmall senast den 22 februari 2019. Regionstyrelsen har beslutat att avlägga föreslagen rapportering till Näringsdepartementet.

²⁸ 2019-04-04, 18REV63

²⁹ Vid samma mötestillfälle 2019-08-29, antogs i ärendet § 220 Uppdragsbeskrivning - Vidareutveckling av Region Västernorrlands styrmodell, förslaget till uppdragsbeskrivning som innebär en översyn och förslag till vidareutveckling av RVN:s styrmodell.

³⁰ Regionstyrelsen 2019-02-12, § 39

- *Riktlinjer för genomförande av regional transportplan*³¹
Region Västernorrland har sedan övertagandet av det regionala utvecklingsuppdraget även ansvaret för att besluta om hur statliga medel ska fördelas till transportinfrastruktur i Västernorrland. Regionstyrelsen har i beslut fastställt riktlinjer för ”Genomförande av regional transportplan”.
- *Program för uppföljning av verksamhet som bedrivs av privata utförare inom Region Västernorrland 2019 – 2022*³²
I enlighet med 10 kap. 1 § kommunallagen har regionfullmäktige möjlighet att besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till privata utförare. Regionfullmäktige ska därför inför varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Regionstyrelsen har beslutat föreslå att Regionfullmäktige beslutar att anta ”Program för uppföljning av verksamhet som bedrivs av privat utförare inom Region Västernorrland 2019–2022”.
- *Ägaranvisning gällande Almi Företagspartner Mitt AB och anslag*³³
Regionstyrelsen har beslutat att godkänna förslag på ny ägaranvisning för Almi Företagspartner Mitt AB samt att godkänna anslag till Almi Mitt om 6 045 215 kronor för 2020.
- *Risk och sårbarhetsanalys 2019 Region Västernorrland*³⁴
I lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, står det att landstinget för varje ny mandatperiod ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa och fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. Risk och sårbarhetsanalysen syftar till att ge en bild av vad som kan orsaka extraordinära händelser och konsekvenser för verksamheter samt ge förslag på åtgärder för att minska sårbarheten i verksamheten. Regionstyrelsen har beslutat att godkänna Risk- och sårbarhetsanalys 2019, Region Västernorrland.
- *Balansering av resultat 2017 – 2018 (eget kapital)*³⁵
Landstingsstyrelsen beslutade i september 2005 om övergång till en förenklad ekonomistyrning med en landstingsgemensam balansräkning. Landstingsstyrelsen fattade i oktober 2015 beslut om balansering av det

³¹ Regionstyrelsen, 2019-06-05 § 187

³² Regionstyrelsen, 2019-09-10 § 235

³³ Regionstyrelsen, 2019-10-31 § 325

³⁴ Regionstyrelsen, 2019-10-31 § 330

³⁵ Regionstyrelsen, 2019-12-17 § 346

egna kapitalet till och med 2014. Beslutet innebar att tidigare års balanse-
rade egna kapital reducerades med hänvisning till det ekonomiska resulta-
tet, krav på återställning och det faktum att beslutad insatsplan beräknas
innebära stora krav på kostnadsreduceringar inom i första hand hälso- och
sjukvården men även andra områden. Regionfullmäktige har (enligt Reg-
ionstyrelsen) sedan tagit beslut om att 20 % av över- och underskott skall
balanseras i sin helhet. Regionstyrelsen har beslutat att godkänna balanse-
ring av eget kapital för verksamheterna enligt förslag.

- *Beslut om ny regional utvecklingsstrategi*³⁶
Regionstyrelsen har beslutat föreslå att Regionfullmäktige beslutar att anta
förslaget för ny regional utvecklingsstrategi för Västernorrland 2020 -
2030 i sin helhet.
- *Strategi för Medborgardialog*³⁷
Region Västernorrland saknar ett samlat grepp kring hur regionen arbetar
med medborgardialog. Regiondirektören fick därför i uppdrag av Region-
styrelsen (2 april 2019, § 118) att ta fram ett förslag till en regionövergri-
pande strategi för medborgardialog. Strategin redogör värdet av medbor-
gardialog och har till syfte att utveckla medborgardialogen inom regionen.
Den syftar vidare till att ge kunskap om hur medborgardialog kan använ-
das på ett mer strukturerat sätt.
Regionstyrelsen beslutade föreslå att Regionfullmäktige beslutar att fast-
ställa förslag till ”Strategi för Medborgardialog”. Vidare att strategin för
medborgardialog ska vara vägledande vid planering och genomförandet av
medborgardialoger samt att uppdraga till regiondirektören att ta fram en
handlingsplan kring hur strategin ska förankras.

Övrigt

Staten och SKR har under 2019 träffat ett flertal överenskommelser och tilläggs-
överenskommelser beträffande olika nationella satsningar inom hälso- och sjuk-
vården. Överenskommelserna har inneburit att Regionstyrelsen likt tidigare år be-
slutat om en fördelning av medel till regionens hälso- och sjukvård inom de prio-
riterade områdena som utgör de nationella satsningarna.

I övrigt har vi noterat att Regionstyrelsen vid ett flertal tillfällen under året har fattat
beslut i fråga om företagsstöd i egenskap av regionalt utvecklingsansvarig aktör i
Västernorrland för främjande av regionala tillväxtåtgärder, det s.k. 1:1-anslaget. In-
komna ansökningar hanteras utifrån den beslutsrätt som framgår av delegationsord-
ningen, d.v.s. tjänstemannanivå upp till 1mnr, Regionala utvecklingsutskottet över
1mnr-2 mnr och Regionstyrelsen över 2 mnr.

³⁶ Regionstyrelsen, 2019-12-17 § 350

³⁷ Regionstyrelsen, 2019-12-17 § 356

Beslut om policydokument och reglementen

Vi har i granskningen noterat att Regionstyrelsen under 2019 tagit beslut om att föreslå Regionfullmäktige att fastslå /revidera policydokument och reglementen enligt nedan:

- Policy för en tobaksfri Region Västernorrland³⁸
- Policy för Inköp och upphandling³⁹
- Finansiell policy – Region Västernorrland⁴⁰
- Revidering av Kommunikationspolicy⁴¹
- Policy för jämlik hälsa⁴²
- Policy och riktlinje för fastighetsinvesteringar⁴³
- Revidering av Reglemente för sjukresor⁴⁴
- Revidering av reglemente för Regionstyrelsen, Nämnden för hållbar utveckling och Hälso- och sjukvårdsnämnden 2019–2022⁴⁵

Kommentar

Som vi tolkat det skedde ingen balansering av 2017 års resultat under 2018, varför styrelsen i ovan nämnda beslut behandlat både 2017 och 2018. Vi menar att detta indikerar bristande ärendehanteringsrutiner. Vi vill i övrigt hänvisa till vår revisionsrapport ”Ekonomistyrning – Hälso- och sjukvårdsnämnden” och den rekommendation som lämnats avseende regionens modell för balansering av resultat.

5.3 Har styrelsen en övergripande process för den interna kontrollen?

5.3.1 Har styrelsen beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen under 2018 utifrån en bedömning av risk och väsentlighet?

Styrelsen har 2019-02-12, § 45, beslutat om en internkontrollplan avseende 2019. Till beslutet bifogas två riskanalyser avseende Regionledningsförvaltningen och förvaltningen Regional utveckling.

Av beslutet framgår att styrelsen under 2019 fortsätter att främst begära in utvecklade riskanalyser med tillhörande åtgärdsplaner istället för rapportering av mer specifika uppföljningsuppdrag. Vidare framgår att den förändrade förtroendemannaorganisationen 2019 innebär en ändrad ansvarsfördelning mellan Regionstyrelsen och

³⁸ Regionstyrelsen, 2019-02-12 § 24

³⁹ Regionstyrelsen, 2019-06-05 § 159

⁴⁰ Regionstyrelsen, 2019-06-05 § 160

⁴¹ Regionstyrelsen, 2019-06-05 § 161

⁴² Regionstyrelsen, 2019-08-29 § 222

⁴³ Regionstyrelsen, 2019-10-31 § 332

⁴⁴ Regionstyrelsen, 2019-06-05 § 162

⁴⁵ Regionstyrelsen, 2019-06-05 § 163

Nämnden för hållbar utveckling. I den gemensamma riskanalys som Regional utveckling har lämnat in, har det noterats till vilken nämnd som riskområdet främst berör. Styrelse och nämnd får därmed under 2019 fortsätta att vidareutveckla den interna kontrollen inom sina nya respektive ansvarsområden.

I samband med fastställandet av planen beslutade styrelsen, likt tidigare år, att uppdraga till regiondirektören att fortsätta stödja utvecklingen mot ett systematiskt arbetssätt med riskanalyser och riskhantering. Enligt styrelsens plan för uppföljning av den interna kontrollen ska förvaltningen återrapportera resultatet i samband med delårsrapporteringen och verksamhetsberättelsen samt vid den förstärkta månadsrapporten i april.

Av beslutad kontrollplan framgår dels att förvaltningen ska identifiera egna viktiga riskområden vilka ska bedömas och värderas utifrån åtgärdsbehov m.m. Kontrollplanen består även av följande specifika områden:

- Bisysslor
- Lönehantering, kundfordringar och krediteringar
- Leverantörsfakturor köpt vård
- GDPR
- Vårdval, utbetalningar

Upprättade riskanalyser innefattar en bedömning av respektive risk utifrån dess sannolikhet och konsekvens, vilket överensstämmer med den mall som finns för ändamålet.

Kommentar

Regionstyrelsen har beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen. Styrelsen har erhållit riskanalyser för 2019 i samband med förvaltningarnas budgetkrivelser. Vad gäller de riskområden som Regional utveckling identifierat, och som främst hör till styrelsens verksamhetsområden, bedömer vi det som otydligt beträffande ansvarsfördelning kring uppföljning av den interna kontrollen.

5.3.2 Har resultatet av den interna kontrollen redovisats till nämnden i enlighet med nämndens beslut?

I samband med delårsrapportering och verksamhetsberättelse har Regionledningsförvaltningen rapporterat resultatet av genomförda kontrollaktiviteter. Vidare har förvaltningen återrapporterat de aktiviteter som genomförts eller är planerade att genomföras vid den förstärkta månadsrapporten i april.

Sammantaget är Regionledningsförvaltningens bedömning att nödvändiga åtgärder har vidtagits för att uppnå en tillräcklig intern kontroll. Detta utifrån en rimlig grad av säkerhet inom förvaltningens samlade verksamhet. Förvaltningen uppger att resultatet föranleder inga ytterligare åtgärder utöver ett ständigt pågående ordinarie arbete med att utveckla och säkerställa bra rutiner och processer.

Kommentar

Vår bedömning är att uppföljning av den interna kontrollen i huvudsak har skett utifrån givna anvisningar samt de delar som ingår i styrelsens internkontrollplan.

Vi noterar beträffande område *Leverantörsfakturor köpt vård* att det pågående projektet med nationella gemensamma rutiner ytterligare har förskjutits i tiden, vilket vi menar är otillfredsställande ur internkontrollsynpunkt. Även vad gäller tidigare identifierade riskområde som berör krediteringar har inga åtgärder vidtagits under 2019 vilket revisorerna även uppmärksammat vid fördjupad granskning av utbetalningsprocessen⁴⁶.

Vi vill i övrigt hänvisa till den granskning⁴⁷ som genomförts under 2019 av Regionens process för den interna kontrollen som beskriver generella utvecklingsområden gällande intern kontroll.

5.3.3 Verifiering av den interna kontrollen

I granskningen ingår att verifiera den interna kontrollen avseende dokumenthantering och förmåner till anställda.

Dokumenthantering

Styrelsen ska enligt arkivreglementet⁴⁸ upprätta en dokumenthanteringsplan som fortlöpande kompletteras. Dokumenthanteringsplanen ska redovisa de typer av handlingar som förekommer i myndighetens verksamhet. Den ska innehålla uppgift om handlingens funktion, samband med andra handlingstyper (processuella samband), tidpunkt för gallring enligt gällande gallringsföreskrifter, tidpunkter för avställning och arkivering samt lagringsmedium.

Vi har inte funnit att styrelsen har fastställt en dokumenthanteringsplan vilket vi även har påpekat vid tidigare granskningar. I Regionledningsförvaltningens uppföljning av intern kontroll anges aktivitet ”framtagande av mall för dokumenthanteringsplan inom RVN”. Status eller tidsplan för denna aktivitet saknar vi dock information om.

⁴⁶ Revisionsrapport ”Utbetalningsprocessen” dnr 19REV64

⁴⁷ Revisionsrapport ”Processen för intern kontroll” dnr 18REV57

⁴⁸ Styrdokumentsnummer 49546

Representation och gåvor

I granskningen ingår att verifiera den interna kontrollen genom 25 st. stickprov av verifikationer avseende representation och gåvor⁴⁹. Urvalet av transaktioner består av kostnadsställen som sorterar under Regionledningsförvaltningen.

I samtliga granskade stickprov utom ett framgår ett syfte med transaktionen. I huvudsak har granskade stickprov avseende måltider och förtäring angivits ett syfte som tydligt faller inom ramen för Regionens riktlinjer. I två av stickproven framgår inte namn på deltagare vid personalrepresentation. I ett fall framgår inte namn på mottagare av gåva avseende blomma vid anställnings upphörande. I ett fall av gåva noteras avvikelser gentemot Regionens riktlinjer gällande avtackning med blomma för utfört arbete (ej anställnings upphörande).

Kommentar

Vi rekommenderar att styrelsen upprättar en dokumenthanteringsplan i enlighet med arkivreglementet.

Den interna kontrollen avseende fakturahanteringen kopplat till våra stickprov bedömer vi i huvudsak har varit tillräcklig. Det är dock viktigt att styrelsen säkerställer god kunskap om gällande regelverk i syfte att förebygga avvikelser.

5.4 Har styrelsen fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?

5.4.1 Ryms styrelsen beslut inom delegationen/uppdraget från fullmäktige?

En allmän iakttagelse som revisionen har gjort under 2019 är att de två reglementena som förekommit under året enbart tillåter att styrelse och nämnd, vad avser delegation till tjänsteman, får lämna sådan beslutanderätt till Regiondirektören. Därmed är styrelsens delegationsordning inte i överensstämmelse med reglementet, eftersom denna lämnar delegationsrätt till annan än Regiondirektör.

Ytterligare en allmän iakttagelse som gjorts är att det finns en bristande efterlevnad av Regionens attestreglemente för 2019, eftersom nämnderna och styrelsen varken själv har utsett beslutsattestanter i förvaltningen eller har delegerat detta beslut i delegationsordningen.

I 2019 års grundläggande granskning av Nämnden för hållbar utveckling har det noterats att det av nämndens protokoll 2019-11-14 § 102 framgår att *Regionstyrelsen har till Nämnd för hållbar utveckling delegerat sin beslutsrätt att utse kulturstipendier*. I reglementet framgår inte uttalat att styrelsen innehar befogenhet att

⁴⁹ De konton som har omfattats av granskningen är 46300 Personalrepresentation ej avdragsgill, 46310 Personalrepresentation avdragsgill, 46900 Uppvakning/presenter, 70700 Representation ej avdragsgill, 70710 Representation avdragsgill.

besluta om kulturstipendiater. Det framgår heller inte av styrelsens delegationsordning att vidaredelegation har gjorts.

Kommentar

Vi har i vår översiktliga granskning inte funnit något som tyder på att Regionstyrelsen under året överträtt sina befogenheter.

Det är dock enligt vår bedömning oklart huruvida delegeringen av kulturstipendiater utgör en giltig hantering varför styrelsen bör se över detta.

5.5 Har styrelsen en ändamålsenlig beslutsformalia?

5.5.1 Anmäls delegationsbeslut löpande till styrelsen?

Styrelsen har beslutat om en delegationsordning⁵⁰. Delegationsbeslut fattas i styrelsens namn och ska snarast anmälas till styrelsen, vilket i praktiken innebär till styrelsens nästkommande möte efter att beslutet fattats.

Delegationsbeslut har anmälts löpande under året till styrelsen. Vi har noterat att det saknats anmälda beslut från upphandlingsenheten under en övervägande del av året. Upphandlingsenheten har dock återrapporterat ett stort antal delegationsbeslut i slutet av 2019.

Kommentar

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har rutiner för anmälan av delegationsbeslut. Med anledning av våra iakttagelser rekommenderar vi att styrelsen säkerställer att återrapportering av delegationsbeslut sker vid styrelsens nästkommande möte efter att beslutet fattats.

5.5.2 Har styrelsens protokoll hanterats enligt gällande regelverk?

I granskningen ingår att verifiera om:

- ✓ Protokoll har justerats senast 14 dagar efter sammanträdet?
- ✓ Protokoll har tillkännagivits på anslagstavlan senast andra dagen efter justering?
- ✓ Anslagsbevisen är korrekt utformade avseende fristen för anslagets nedtagande?

Vi har inte noterat några avvikelser.

⁵⁰ Regionstyrelsen, 2019-02-12 § 34. Reviderad 2019-06-05, § 189.

5.6 Övrigt

Förstärkt uppsiktsplikt

I 6 kap 9 § kommunallagen stadgas att styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap 2 § ska pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (förstärkt uppsiktsplikt). Regionstyrelsen ska sammanfatta sina iakttagelser från uppsikten i ett beslut. Beslutet skall överlämnas till fullmäktige med i förekommande fall förslag till åtgärder. Granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att möjliggöra en bedömning av om verksamheten som helhet har haft en sådan inriktning och bedrivits på ett sådant sätt att den varit kompetenslig.

Av styrelsens protokoll, 2019-06-05 § 180, 181 och 182, framgår att styrelsen beslutat att verksamheten under verksamhetsåret 2018 varit förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna avseende:

- Almi Företagspartner Mitt AB
- Scenkonst Västernorrland AB
- Ostkustbanan 2015 AB

Av besluten framgår att förvaltningen Regional utveckling och Regionstyrelsen löpande under verksamhetsåret har haft kontakt med bolagen. Kontakterna har skett med regelbundna informationsmöten och samråd med förvaltningen och Regionstyrelsen. Regional utveckling och Regionstyrelsen har även granskat relevanta bolagshandlingar.

Informationen har överlämnats till Regionfullmäktige.

Kommentar

I tidigare granskning har förvaltningen framfört att man anser sig ha en etablerad modell/praxis för den förstärkta uppsiktsplikten. Vi tolkar likt tidigare att det finns ett arbetssätt men inte någon fastställd dokumentation som reglerar formerna för hur den förstärkta uppsiktsplikten ska bedrivas eller som säkerställer genomförandet av en tillräckligt omfattande granskning.

Vår rekommendation från tidigare år kvarstår därmed; att styrelsen fastställer en dokumenterad rutin för hur den förstärkta uppsiktsplikten ska utföras.

Revidering av Instruktion för regiondirektören⁵¹

Enligt 7 kap. 2§ Kommunallag (2017:725) ska styrelsen i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen. Instruktionen ska också fastställa direktörens övriga uppgifter. Regionstyrelsen fastställde den 27 mars 2018, § 67, en instruktion för regiondirektören.

I samband med revisionen av Regionstyrelsen framfördes att användningen av termerna ”anmärkning” och ”intern kontroll” i instruktionen för regiondirektören kan misstolkas. Revisionen anförde att begreppen återfinns i kommunallagen och dels kopplar an till revisorernas ansvarsprövning, dels till styrelse och nämndernas ansvar att se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Med anledning av revisionens synpunkter har regionledningsförvaltningen tagit fram ett förslag till reviderad instruktion för regiondirektören. Förslaget är framtaget efter en genomlysning av hela instruktionen och innehåller flera förslag till förtydliganden och tillägg.

Regionstyrelsen har beslutat att fastställa ”Instruktion för Regiondirektören”; samt att tidigare fastställd ”Instruktion för regiondirektören” beslutad av regionstyrelsen den 27 mars 2018 upphör att gälla.

Kommentar

Vi ser positivt på att Regionstyrelsen hörsammat revisorernas rekommendation vid 2018 års grundläggande granskning och därigenom genomlyst, förtydligat och reviderat instruktionen.

Regional utveckling

Regionstyrelsen ansvarar, förutom det som faller inom ramen för Regionledningsförvaltningen, även för vissa uppgifter som avser Regional utveckling. Styrelsen beslutar bland annat om den regionala utvecklingsstrategin, regional transportplan, regionala tillväxtfrågor och infrastruktur. Den förvaltning som hanterar dessa frågor är organiserad inom Nämnden för hållbar utveckling och ingår därmed även i nämndens budget.

En granskning har under år 2019 gjorts av Nämnden för hållbar utveckling. I granskningen noterades att Regionstyrelsen delvis påverkar och styr över verksamhet för vilken nämnden för Hållbar utveckling har budget- och kostnadsansvar.

⁵¹ Regionstyrelsen, 2019-10-16 § 294

Kommentar

Vi har i granskningen noterat att Regionstyrelsen löpande har gett olika uppdrag till förvaltningen och den regionala utvecklingsdirektören utifrån styrelsens ansvarsområden för regional utveckling.

Vi bedömer, med hänvisning till ovanstående, att det finns risk för otydligheter vad gäller ansvarsfördelning och befogenheter mellan Regionstyrelsen och Nämnden för hållbar utveckling. Att styrelsen beslutar om uppdrag och åtgärder som direkt påverkar en annan nämnds budget är enligt vår uppfattning heller inte ändamålsenligt.

Vi ser även en risk gällande styrelsens förutsättningar att dels säkerställa en tillräcklig intern kontroll, dels säkerställa att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt, genom en förvaltning som är organiserad under annan nämnd.

Vi rekommenderar att styrelsen tar initiativ till att utreda hur organisation, ansvar och befogenheter kan tydliggöras och göras mer ändamålsenlig inom ovan nämnda område.

6 Revisionell bedömning

Har styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa till styr signaler för verksamheten?

Styrelsen har fastställt ett balanserat styrkort för verksamhetsåret 2019 i enlighet med anvisningarna i regionplan 2019 - 2021.

Målen i styrkortet överensstämmer till övervägande del med de mål som fullmäktige angett i Regionplanen. Mål och mått i styrkortet bedöms i huvudsak vara mätbara.

För ett antal mål bedömer vi att ambitionsnivåerna är otydliga vilket försvårar verifiering av måluppfyllelsen. Styrelsen behöver därför säkerställa att mål och mått är tillräckligt preciserade. Det möjliggör vidare att måluppfyllelsen kan mätas och bedömas på objektiv grund.

Vi bedömer att det finns målformuleringar där det är oklart i vilken mån styrelsen kan påverka och styra mot målen. Det finns även en otydlighet gentemot Nämnden för hållbar utveckling beträffande mål som rör folkhälsan.

Styrelsen bör därför fortsätta att utveckla och tydliggöra den röda tråden mellan fullmäktiges uttalade mål i Regionplanen och styrelsens styrkort. Viktigt är att de mål som styrelsen väljer att följa upp i styrkortet också är möjliga för styrelsen att påverka utifrån ett styrningsperspektiv.

Vi bedömer att 2019 års styrkort avseende Regionledningsförvaltningen är utformade så att uppföljning av måluppfyllelse i huvudsak är möjlig.

Vi rekommenderar generellt att styrelsen säkerställer att styrkort upprättas på samtliga organisatoriska nivåer inom de verksamheter styrelsen ansvarar för.

Har styrelsen beslutat om uppföljning och rapportering av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?

Vi bedömer att de regiongemensamma återrapporteringskraven i huvudsak efterlevs.

Vi har noterat att måluppfyllelsen inte har redovisats samlat i Regionledningsförvaltningens verksamhetsberättelse vilket vi bedömer utgör en brist. Styrelsen bör därför se över hur en mer fullständig återrapportering kan tillgodoses. Vidare finns mål där vi bedömer att mål- och ambitionsnivå samt måluppfyllelsen är både otydlig och svår att tolka.

Vi bedömer att den löpande informationen från övriga nämnder i samband med styrelsens sammanträden har minskat jämfört med tidigare år vilket vi menar kan vara negativt utifrån styrelsens ansvar för uppsikten.

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har initierat och även följt upp åtgärder med anledning av de granskningar som Regionens revisorer genomförde under 2018. Styrelsen bör dock i större utsträckning precisera och ange en tidsram för när uppdragen ska vara genomförda och återrapporterade (eventuellt även ange tidpunkt för delrapportering).

Har styrelsen en övergripande process för den interna kontrollen?

Regionstyrelsen har beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen. Styrelsen har erhållit riskanalyser för 2019 i samband med förvaltningarnas budgetskrivelser. Vad gäller de riskområden som Regional utveckling identifierat, och som främst hör till styrelsens verksamhetsområden, bedömer vi det som otydligt beträffande ansvarsfördelning kring uppföljning av den interna kontrollen.

Vår bedömning är att uppföljning av den interna kontrollen i huvudsak har skett utifrån givna anvisningar samt de delar som ingår i styrelsens internkontrollplan. Den interna kontrollen avseende fakturahanteringen som kopplar till våra stickprov bedömer vi i huvudsak har varit tillräcklig.

Vi rekommenderar att styrelsen upprättar en dokumenthanteringsplan i enlighet med arkivreglementet.

Har styrelsen fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?

Utifrån en översiktlig bedömning har vi i vår granskning inte funnit något som tyder på att Regionstyrelsen under året överträtt sina befogenheter.

Har styrelsen en ändamålsenlig beslutsformalia?

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har en ändamålsenlig beslutsformalia.

Delegationsbeslut har anmälts löpande under året till styrelsen, vi rekommenderar dock att styrelsen säkerställer att återrapportering av delegationsbeslut sker vid styrelsens nästkommande möte efter att beslutet fattats.

Övrigt

- Vi rekommenderar likt föregående år att styrelsen fastställer en dokumenterad rutin för hur den förstärkta uppsiktsplikten ska utföras.
- Vi rekommenderar att styrelsen tar initiativ till att utreda hur organisation, ansvar och befogenheter kan tydliggöras och göras mer ändamålsenlig inom ramen för styrelsens ansvarsområde, regional utveckling.

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning, utifrån genomförd översiktlig granskning, är att Regionstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll av den egna verksamheten i huvudsak varit tillräcklig. Processen för den interna kontrollen, utformningen av styrkort och uppföljning av måluppfyllelse bedömer vi kan utvecklas.

Härnösand 2020-04-16

Peter Lindholm
Revisor